

LUIGI DE ANGELIS: ‘De fabel en de mythe van Heliogabalus torsen het tragische gewicht van een nederlaag, een val. Een van de meest bekende aspecten van het verhaal is de epiloog: het afslachten van het lichaam van de adolescente keizer en dat van zijn moeder, wanneer hij amper achttien jaar oud is. Het is een einde waarin bloed vermengd wordt met uitwerpselen en modder. Zelfs de bijnamen “Tiberino” en “voortgesleepte”, die aan de jongen werden gegeven tijdens de volgende regeerperiode, verwezen daar naar. Zijn lichaam was immers door arena’s, modder en afvoerbuizen gesleept en vervolgens in de Tiber gegooid. Het *damnatio memoriae* dat daarop volgt én de verklaring voor het feit dat we vandaag nauwelijks over juiste informatie beschikken

geslacht ermee. De jongen hangt een foto van een vrouw aan de muur. ‘Soemia’. Hij kust het portret en zegt ‘filio’. Zoon. Hij hangt een papieren priesterstola rond zijn nek en zet een papieren mijter op zijn hoofd. Een oorverdovend geluid heft aan. Stralend kijkt hij rond. Plots buigt hij schokkend voorover. Als een flagellant kruipt hij vooruit, tot hij uitgeput neervalt. Bruusk stopt de muziek. De jongen verlaat de scène met het portret van Soemia. (...)

LUIGI DE ANGELIS: ‘Tijdens de opvoering geven drie – en niet één, zoals te verwachten was – acteurs (Mauro Milone, Filip Bilsen en Maarten Goffin) lichaam en stem aan de figuur van Heliogabalus. Die keuze is gemaakt

RODOLFO SACCHETTINI

GABALUS

EEN ENIGMATISCH PORTRET

etcetera

met betrekking tot zijn keizerrijk en cultus, hangen nauw samen met dit einde.

Wanneer je besluit om een figuur als Heliogabalus te enceneren en je aan de opvoering de titel Heliogabalus geeft, wanneer je hiervoor put uit het collectieve vat van deze mythe, wanneer je doelgroep een theatrale gemeenschap is waarvan je veronderstelt dat ze de illustere, literaire voorgangers die het verhaal hebben bewerkt, kent (denken we aan Artaud in Frankrijk, Couperus in Nederland, Arbasino in Italië), dan moet je wel rekening houden met de tragische verwachtingen en de problematische verwickelingen die dat met zich meebrengt. Het is alsof in de voorstelling van de figuur, in deze figuurlijke *live*-constructie, een voortdurende spanning op de achtergrond sluimert. Alsof een bepaalde gewelddadige gebeurtenis van het ene moment op het andere zou kunnen uitbarsten. De keuze van de schijnbare rust van het kamertje van de adolescent die zijn eigen mythomanie bedenkt, is retorisch. In die zin dat ze nodig is om de verveling, de patstelling, de verlatenheid van waaruit we vertrekken, te benadrukken. Alsof je heel hard aan een elastiek zou trekken.’

Een derde jongen in priesterkostuum betreedt de scène. In het felle licht kleedt ook hij zich langzaam uit. Hij streelt zijn lichaam met de lepel, inspecteert zijn tengere lijf in de reflectie ervan, verbergt zijn

vanuit een onmogelijkheid. De onmogelijkheid om een zekere identiteit te geven aan Heliogabalus. Vandaar drie acteurs, die nooit tegelijk op het podium aanwezig zijn. Ze zijn met elkaar vervlochten, spreken elkaar tegen, bemoeilijken de veelvuldige aspecten van de keizerlijke figuur. Deze keuze destabiliseert de toeschouwer. Wanneer hij vertrouwd raakt met de ene, verlaat die de scène en begint het weer van voor af aan. Alle houvast valt weg en hij kan geen lineaire, narratieve bevestiging vinden. De herhaling draagt bij tot het benadrukken van de verveling en de initiële verlatenheid, waarin de blik van de adolescent zich gaat richten op zichzelf. Daarmee vormt hij zich een beeld van wat gaat komen.’

Een naakte jongen met een papieren mijter op zijn hoofd betreedt de scène met skistokken. Hij hangt een klein bord aan de muur waarop hij de woorden ‘Chi sei?’ kalkt. ‘Wie ben je?’ Hij neemt zijn skistokken weer in de hand en tikt met de rechterstok op de grond. Alsof het een pauselijke staf is. Vervolgens kalkt hij weer een tekst op het bord. Tikt weer met zijn skistok. Dit wisselt af tot hij grijnzend naar boven kijkt en met zijn tikkende voeten en stokken een kakofonie van toeters begint te genereren. Frenetiek. Een gejuich als uit een arena volgt op dit concert. De jongen glimlacht waanzinnig. Hij verlaat het podium. Wie is deze Heliogabalus? (...)